

De NVSO Rommelpot

Oktober 2014

Nummer 3

Leden: 130

'De Rommelpot is een oud Nederlands muziekinstrument gemaakt van een aardewerken pot bespannen met een varkensblaas waarin een stok gestoken wordt.'

NEDERLANDSE VERENIGING VOOR STRAATSBURG EN OMSTREKEN
ASSOCIATION NÉERLANDAISE DE STRASBOURG ET SES ENVIRONS

Algemene Ledenvergadering

20 november 2014

van 19.00-22.00

De vergadering wordt dit jaar weer als gebruikelijk gehouden op de Universiteit van Straatsburg, **faculté des Lettres, Le Patio, zaal 5202**. Met op voorhand weer veel dank aan Claudia Huisman voor de gastvrijheid.

De concept-agenda ziet er als volgt uit:

1 Opening en mededelingen

2 Financiën:

2a Financieel verslag door de penningmeester;
2b Verslag van de kascommissie (Mieke Clavaux en Allard Plate);

2c Décharge van de penning-meester;

2d Contributie: voorgesteld wordt de bedragen ongewijzigd te laten: 20 euro pp, 30 per gezin en 10 voor studenten.

2e (Her)verkiezing van de kascommissie;

2f Hans de Jonge is aan de beurt om af te treden en stelt zich beschikbaar voor herverkiezing. Inmiddels heeft Patricia Weiss weer ruimte gevonden om in het bestuur actief te zijn. Daarentegen heeft helaas Paulien Scharff aangegeven haar bestuursfunctie niet langer goed te kunnen combineren met andere activiteiten en verplichtingen.

Het bestuur hoopt van harte dat geïnteresseerde leden zich voor deze post kandidaat stellen. Zij kunnen zich aanmelden bij één van de bestuursleden tot het begin van de vergadering.

3 Jaarverslag en vooruitblik door de voorzitter

4 Rondvraag en sluiting.

Na de vergadering zal zoals gebruikelijk weer een Nederlandse film worden vertoond, met aansluitend een verre d'amitié. Om tien uur dienen we vanwege interne universitaire regels het pand weer te verlaten.

Sinterklaas

'Sint ! Hij komt, weer!!
Noteer alvast, in Uw agenda en die van de kinderen!

Ouders en kinderen worden op zondag 7 december om 14.30 verwacht in het Maison des Sociétés in Schiltigheim.

Zie verder onder 'komende activiteiten' in dit nummer.'

Inhoud van dit nummer:

- WK Voetbal 2014: een terugblik en aanmoediging. (blz. 2)
- Gezellige tuinborrel bij Paulette en Hans de Jonge (blz. 2)
- Sjoelen in de Elzas: U kunt meedoen! (blz. 3)
- Concert van F. v. Lamsweerde in Wissembourg (blz. 3)
- Nota over ouderenzorg in Frankrijk (blz. 3)
- De Grote Oorlog in poëzie, proza en toneel (blz. 4 & 5)
- De Grote Oorlog : biografisch verhaal (blz. 6 & 7)
- Antoine Michon en de Pumpernickel (blz. 7)
- La Cathédrale van Jean Hans Arp (blz. 8)
- Culturele tips (blz. 9 & 10)
- Kennismakingscocktail bij de nieuwe Permanente Vertegenwoordiger Onno Elderenbosch (blz. 9)
- Impressie straattoneel in Wissembourg, 4-12 juli (blz. 11)
- Komende activiteiten (blz. 12)
- Cleveringalezing door mw prof.dr.s Titia Loenen (blz. 12)
- Personalialia (blz. 12)
- Colofon (blz. 12)

WK voetbal 2014

W

AT EEN GEWELDIG tournooi en wat hebben spelers en coach ons laten genieten! Nederland is het de laatste tientallen jaren ook steeds beter gaan doen.

Natuurlijk, met dips, maar veel beter dan voor WO II en in de opbouwjaren daarna.

Het heerlijke van het spel is voor ons tele-supporters: het gaat helemaal nergens over en je kan er eens een keer alle emoties uitgooien. Het zou medisch voorschrift moeten zijn, ook voor de sofistieke eliten die ook vinden dat het nergens over gaat maar die bij die constatering stoppen. En daar gaat het fout, da's gevoelsarmoede. Want dan begrijp je niks van de kans op prettige emoties, het aangename patriottisme en de plots groeiende saamhorigheid!

Dat alles voor een spel dat in oervorm al duizenden jaren oud is maar met het Engelse kolonialisme pas goed 'le vent en poupe' kreeg. 1867: de eerste interland, Argentinië-Engeland; 1895: invoering betaald voetbal; 1905: de Fifa; het wereldkampioenschap vanaf 1930. Met tot 1950, vreemd genoeg, geen één op één finale maar een poule van de laatste vier.

En hoe deed Nederland het? Neem de laatste veertig jaar: Europees kampioen en drie keer tweede op het WK..'we' zijn een groot voetballand.

En nu dan derde. Tweede was eigenlijk logischer geweest want daar hebben we in onze goede jaren de meeste ervaring mee opgedaan. Maar het doorbreken van de traditie van 'eeuwige tweede' geeft ook weer goede hoop op, vooruit, het moet maar gezegd, wellicht dan eens, straks, de hoofdprijs.

Alleen, de eerste gelegenheid wordt dan in Rusland, in 2018 en ik ben er niet gerust op dat dat toernooi met alle geplaatste landen doorgaat.

En dan 2022: Qatar, ook wat vreemd. Er loopt nu een corruptieonderzoek naar die toewijzing maar heb het idee dat dat niet zal leiden tot een andere plek want er is, hoe paradoxaal dat wellicht klinkt, teveel geld mee gemoeid. Ik schat in, ook voor Nederlandse bedrijven.

Hoe het ook zij: over twee jaar eerst weer zo'n medisch opwekkend gebeuren, het Europees Kampioenschap, in Frankrijk!! En 2020: Nederland!! We zouden er zelfs naar toe kunnen gaan! En wie weet: we waren al eens EK-winnaar.

Maar eerst maar eens kwalificeren. En dat doe je niet door in de eerste de beste voorrondestrijd direct maar van Tsjechië te verliezen. Beetje concentreren jongens want we willen weer helemaal losgaan!!

Gerard de Boer

De traditionele tuinborrel bij Paulette en Hans de Jonge op op Vrijdag 27 juni

W

at was het weer gezellig. En dat bij prachtig weer natuurlijk dat ons gastvrije paar op slinkse wijze elk jaar weer weet af te dwingen.

Voor onze Permanent Vertegenwoordigster bij de Raad van Europa, Ellen Berends en haar man Nicolaas was het ook een informeel afscheid van de Nederlandse gemeenschap. Inmiddels hebben zij hun nieuwe taken in Zagreb-Kroatië opgepakt (*).

We zagen ook een oud-medewerker van de Permanente Vertegenwoordiging, Alfred Bijlsma met zijn eeuwig jeugdige ega, Ankie, inmiddels een breed gevestigd kunstenares.

Naast -bijna- iedereen was ook alles er weer: de Hollandse happen, een breed scala aan sfeer accentuerende dranken: op deze dag was er werkelijk niets meer te wensen.

Paulette, Hans.. chapeau bas.. veel, veel dank en hopelijk weer tot volgende keer!!

(*) Tegelijk verwelkomen we hier als opvolgend PV Onno Elderenbosch. Een man met een brede diplomatieke ervaring met een extra accent op Rusland en omstreken. Dat kan van pas komen in deze plots woeliger tijden. En onze Mieke Clavaux heeft nog -uitermate prettig- met hem samengewerkt toen zij beiden in Kameroen 'en poste' waren. De heer Elderenbosch heeft al spontaan te kennen geven 'natuurlijk lid te worden' van onze Vereniging.

SJOELVERENIGING

IN OKTOBER 2008 werd in Lampertheim de « Association Les Amis du Sjoelbak » opgericht.

Vijf jaar lang hebben we aan allerlei feesten meegedaan, scholen, jongerengroeperingen, bejaardentehuizen en vakantiecentra bezocht en op beurzen gestaan met het gevolg dat de sjoelbak nu aardig bekend is in de Bas-Rhin. Onlangs hebben we meegedaan aan een beurs in Mulhouse om ook daar de sjoelbak te promoten.

In mei 2013 werden we door Nederland uitgenodigd om mee te doen aan de Internationale kampioenschappen. Wij zijn daar met 12 man heengetogen en we zijn enthousiast teruggekomen. Er deden 12 verschillende landen aan mee. Dit heeft ons gestimuleerd om ook in onze vereniging te gaan trainen voor volgende toernooien of kampioenschappen en wij hebben binnen de vereniging een competitie-afdeling opgericht.

Eind maart van dit jaar hebben wij in Zwitserland bij Bazel gespeeld tegen een Zwitsers team die, net als wij, aan het begin staan van competitie. In oktober zullen wij de Zwitsers hier ontvangen.

Inmiddels zijn er twee nieuwe clubs bij, één in Vendenheim en één in Gertwiller. Onze bedoeling is om nog meer clubs te creëren om daarna, competitie te spelen tegen elkaar op amicale basis of waarom niet in de toekomst officieel.

Er is nog plaats voor nieuwe leden en wij zouden het fijn vinden als wij Nederlanders aan onze teams kunnen toevoegen. Je bent ook welkom als je gewoon mee wilt doen zonder competitie te spelen. Ook beginnende spelers hebben een kans, doe gewoon mee ! Misschien kunnen we zelfs een Nederlands team oprichten binnen onze vereniging.

Neem een kijkje op onze website en/of facebook (amis du sjoelbak).

Ben je geïnteresseerd, neem dan contact op met :
Les Amis du Sjoelbak 06 84 30 98 64
contact.sjoelbak@gmail.com
www.ads-alsace.net

Muziekfestival Wissembourg- terugblik op een prachtig concert van Frank van Lamsweerde en het Ensemble de Chambre de Strasbourg op 25 augustus jl.

HET MUZIEKFESTIVAL van Wissembourg heeft zich in tien jaar tijd een mooie reputatie verworven. Met een veelvoud aan hoogstaande muzikale activiteiten levert het festival een belangrijke en hogelijk gewaardeerde bijdrage aan het culturele leven in de streek.

Het concert van het 'Ensemble de Chambre de Strasbourg' op 25 augustus jl; onderstreepte dit ten volle. Het vijfkoppige ensemble met daarin onze Frank van Lamsweerde (violoncello) bracht voor een volle zaal werken van Ralph Vaughan Williams en Franz Schubert ('Forellenkwintet') prachtig ten gehore. Een ovatie van een dankbaar publiek was hun terechte beloning.

Ouderenzorg in Frankrijk

DE WERKGROEP 'ZORG' van onze zustervereniging 'La Tulipe' in de Dordogne heeft eerder dit jaar een 'nota ouderen zorg' geproduceerd met een uitvoerig overzicht van het Nederlandse en Franse zorgsysteem voor ouderen. Voor onze, ook aankomende ouderen kan het interessant zijn, ook al wordt er momenteel nogal gesleuteld aan het systeem in beide landen, om dit uitvoerige en technische overzicht eens te lezen.

De nota staat op de website van de FANF (www.fanf.fr).

Het Fanfbestuur heeft om reacties van andere verenigingen gevraagd en wil te enigertijd met een uniform overzicht komen.

De Grote Oorlog in poëzie, proza en toneel

Dit keer leggen we een verband met '100 jaar Grote Oorlog', nu dit jaar in het teken van het grote gedenken staat, ook van 70 jaar D-day.

De gezegden vervangen we voor de gelegenheid door duidende gedichten met een klein uitstapje naar oorlogsproza over die tijd.

Het is wonderlijk hoe optimistisch en onverkort nationalistisch de drie voornaamste belligerenten (Duitsland, Frankrijk en Groot-Brittannië) die oorlog zijn ingestapt. In 1922 zou de toenmalige Britse premier lord George over de oorsprong zeggen *'we zijn er eigenlijk met zijn allen gewoon ingetippeld.'*

En het is voor ons ook nu nog onbegrijpelijk dat er in de kranten van toen stromen van patriottische en nationalistische rijmelarijen en gedichten verschenen die van een geweldig optimisme en de vaste overtuiging van een snelle overwinning getuigden. En het is nog minder te bevatten dat moeders betreurden dat hun kind te jong voor de oorlog was.

Maar dat duurde niet lang. Iedereen kwam er al snel achter dat het helemaal geen 'frischer fröhlicher Krieg' was, zoals de naïeve en weinig empatische Duitse kroonprins aanvankelijk nog meende te weten.

En in de loopgraven kwam rond alle al snel als zinloos ervaren verschrikkingen ook de gedachte aan de noodzaak van meer Europese eenheid naar voren. Maar er moest nòg een Wereldoorlog aan te pas komen om die gedachte echt vorm te geven. De Europese landen kun je in dat opzicht bepaald wel hardleersheid verwijten. Zoals Uw dienstdoende scribent evenzeer meent dat tegenwoordig veel kritiek op 'Europa' blijk geeft van ernstig geheugenverlies.

Nu dan, de gedichten, een persoonlijke keuze.

Allereerst het wellicht meest bekende 'In Flanders Field' van **John McCrae (1872, Canada-Frankrijk – januari 1918, Frankrijk)**.

Op dit gedicht (geschreven tijdens één van de vele veldslagen) berust de Britse traditie elk jaar op Wapenstilstandsdag (11 november) een al dan niet gestileerde klapproos op te spelden:

In Flanders Fields

In Flanders fields the poppies blow
Between the crosses, row on row,
That mark our place; and in the sky
The larks, still bravely singing, fly
Scarce heard amid the guns below.

We are the Dead. Short days ago
We lived, felt dawn, saw sunset glow,
Loved and were loved, and now we lie
In Flanders Fields.

Take up our quarrel with the foe:
To you from failing hands we throw
The torch; be yours to hold it high.
If you break faith with us who die
We shall not sleep, though poppies grow
In Flanders Fields

Ook 'onze' **Theo van Doesburg (pseudoniem voor Christian Emile Marie Küpper; 1883, Utrecht – 1931, Zwitserland, Davos)** heeft aangrijpend geschreven over wat de oorlog inhoudt. En klinkt bij McCrae nog wel door een gevoel van 'sterven voor de goede zaak', van Doesburg verafschuwde de oorlog vanaf de eerste dagen.

Hij schreef het onderstaande al toen het duel eigenlijk nog moest beginnen.

Een deel van de filosofie achter het dadaïsme waar van Van Doesburg één der Europese exponenten van was, kan dan ook worden gezien als protest tegen de zinloosheid van alle grootschalige geweld.

'Oorlog'

De hemel viel op aard in stukken
En nergens is een bloem
Die ongeschonden leeft.
De aarde stinkt van't bloed, dat uit de
[hemel spat.
De wond is groot en niet te helen.

De hemel die gaat dood
Het verstand staat stil.
De mensch is weg.
Hij bracht zichzelf om.
De beesten brullen in de straten.
Ze ruiken bloed.
Ze likken zich de muilen.
Ze woelen met hun zwarte snoet
De roode aarde om
En scheppen zich een hemel
Van kruitdamp en van bloed.

En tenslotte het gedicht 'Soldaten' van de Italiaanse dichter **Giuseppe Ungaretti (1888, Egypte – 1970, VS)**, die zelf aan het front vocht.

Hij heeft maar een paar woorden nodig om hun lot te raken:

We zijn als
In de herfst
Aan de bomen
De bladeren

De Grote Oorlog in poëzie, proza en toneel

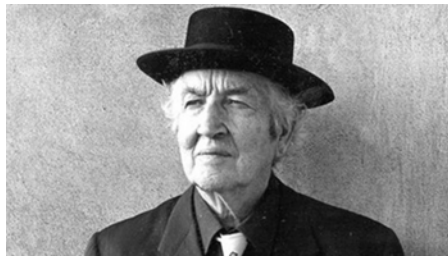
En nog even een zijsprong naar het - ook- overvloedig aanwezige oorlogsproza. In de loop van de tijd zijn er een aantal tot 'klassiekers' uitgegroeid. Ik noem er drie.

Erich Maria Remarque (1898, Duitsland – 1970, Zwitserland) schreef het in 1929 (in de Verenigde Staten gepubliceerde !) '*Im Westen nichts Neues*'. Het is een pacifistische en anti-oorlogsgezinde roman over het frontleven en de oorlogsgeest in het Duitsland.

Het werd dan ook prompt verboden in het als nazistaat opkomende Duitsland. Bedenk daarbij dat er al vòdr Hitlers machtsovername in 1933 behoorlijk wat misging: in bijvoorbeeld de deelstaat Thüringen (met daarin Weimar, de stad van Goethe) had de nationaal-socialistische partij al vanaf 1931 de absolute meerderheid. Eén kanttekening: aanvankelijk had de partij op sociaal gebied een aantal vooruitstrevende plannen in het program maar die zijn al snel overwoekerd door totaal anders gearde ideeën.

Robert Graves (1895,Verenigd koninkrijk, Wimbledon – 1985, Spanje, Majorca), zwaar gewond en zelfs voor dood gehouden in de slag bij de Somme in 1916, publiceerde in 1929 (ook in de Verenigde Staten) zijn autobiografie in 'Goodbye to all that'. Hij geeft daarin, naast zijn vele diep aangrijpende maar soms ook droogkomische Britse frontervaringen een treffende schets van de tijd met

opkomend socialisme', feminisme en pacifisme. Hij zwoer na de oorlog nooit meer orders van iemand aan te nemen vanwege alle ondervonden stupiditeiten van de leiding en werd schrijver. De titel slaat niet alleen op zijn frontervaringen maar ook op tegenslag in zijn persoonlijk leven die hem er toe bracht het VK te verlaten om er nooit meer te wonen.

In Frankrijk keek men er weer heel anders tegenaan. **Henri Barbusse's (1873, Frankrijk – 1935, Rusland, Moskou)** harde feitelijke dagboek met zijn frontervaringen met rake schetsen van het denken en de achtergrond van zijn kameraden, werd in volle oorlogstijd gepubliceerd, in 1916 en.. direct bekroond met de prix Goncourt ! En dat terwijl er toch veel kritiek in is te lezen op de politiek leiders van de betrokken naties en de ontwortelende effecten van de oorlog op alle betrokkenen.

Apart is dat Justitie in Nederland (!) het boek heeft getracht te verbieden als zijnde 'in strijd met de openbare eerbearheid' oftewel pornografisch. Gelukkig werd de gedagvaarde boekverkoper vrijgesproken.

Voor de volledigheid: in nazi-Duitsland stond alle werk van Barbusse op de zwarte lijst.

De laatste jaren worden er ook in het Nederlandse taalgebied prachtige romans over de

Grote Oorlog geschreven, vooral door Vlamingen. Boeiend te lezen hoe met de geest van heden de geest van die tijd wordt weergegeven.

Voor de liefhebbers: Erwin Mortier, 'Godenslaap', 2008 : op het raakvlak van de grote geschiedenis en de kleine mensenlevens. Het boek is ruim bekroond. **Gerard de Boer**

Grote Oorlog : biografisch verhaal

Maar we kennen een heel persoonlijk relaas uit onze ledenkring: de grootvader van Antoine Michon(*) heeft als 'poilu', onder meer bij Hartmannswillerkopf (!), gediend. Zijn kleinzoon heeft de ervaringen van zijn grootvader in een kortverhaal samengevat. Een indrukwekkend indringend maar toch ook met de nodige afstand geschreven relaas:

BONJOUR, BONSOIR, permettez-moi de me présenter. Je me prénomme René, Théophile, Auguste, et je suis né fin octobre 1895 dans la Charnie, un coin perdu de l'Ouest de la France, aux confins de la Sarthe et de la Mayenne. Ma mère était concierge aux chocolateries Mesnier, au Mans, et mon père, qui avait la bosse du commerce, était une sorte de colporteur qui passait de villages en villages pour livrer huiles, savon et conserves. C'est l'un de mes grands-pères, charbonnier de bois, un métier difficile qui ne rapportait guère, qui m'a pris en charge. J'ai passé de belles années au milieu des bois, à dormir sur des matelas de fougères dont on éloignait les vipères en tapant avec un bâton.

Je suis allé à l'école jusqu'au certificat d'études et j'ai appris le métier de coiffeur.

Le travail étant rare, je suis allé à Paris où j'avais de la famille et j'ai été embauché dans une entreprise de louage de voitures. J'avais seize ans. Je dormais chez un marchand de sommeil, accoudé à une corde dont le nœud était dénoué le matin pour nous réveiller. J'y ai appris la mécanique auto et passé mon permis de conduire, fin 1913. La vie

s'écoulait plus moins bien lorsque la situation a commencé à se détériorer. À cette époque, j'avais autre chose à faire que de m'occuper de la politique.

Début août, j'étais avec un copain à attendre sur les marches de la Chambre des députés. Je connaissais l'abbé Lemire, le fondateur des jardins ouvriers, qui était député ; il est venu vers moi et m'a dit : «- Ben, mon p'tit gars, c'est la guerre, faut t'engager !» Je n'avais pas encore dix-neuf ans, et c'est ce que j'ai fait, quasiment sur l'heure. J'ai réglé mes affaires avec ma mère, et j'ai été incorporé à un régiment de dragons. Je me rappelle le conseil de révision quand on passait devant le major et qu'on entendait systématiquement «- Apte, ..., Apte, ..., Apte, ...» sans même un regard. C'est qu'il en fallait du soldat, pour ces premiers mois de guerre. On venait de vivre, en cette fin d'août 1914, l'une des journées les plus meurtrières avec 28 000 victimes.

J'ai rejoint les chasseurs ce qui m'a permis de participer à la bataille du Hartmannswillerkopf, et d'être cantonné à Thann, dans cette petite portion d'Alsace qui avait été reprise dès le début des hostilités. Ensuite, on a passé beaucoup de temps à ne pas faire grand-chose, si ce n'est à tuer du Frisé, quand ce n'était pas l'inverse. J'ai gardé un bon souvenir de l'accueil des gens de là-bas, que je suis allé revoir quelques années plus tard. Ça a toujours été l'un des grands moments que j'ai racontés quand je parlais de ma guerre.

Il y a aussi eu le Chemin des Dames, ce 16 avril 1917, une bataille commencée à 6h00 du matin, et perdue à 7h00. Je ne sais pas vraiment comment j'en ai réchappé, sans doute parce que j'étais le premier à sauter de la tranchée au coup de sifflet du lieutenant. Il faut dire que j'étais sportif avant de partir soldat, et que je faisais de la savate,

de la boxe française, qui nécessitait des heures et des heures d'entraînement à la corde à sauter. À la guerre, les copains me surnommaient «le crapaud volant», ou plus simplement «l'volant», parce que je donnais l'impression de voler. Cette technique ne laissait pas le temps à ceux d'en face d'ajuster le tir sur moi, c'était ceux de derrière qui prenaient...

Des assauts, j'en ai eu pas mal à mon actif étant de ceux qu'on envoyait en premier, et qui devaient avancer coûte que coûte, au corps à corps, et qui «nettoyaient» les boyaux adverses. Pour bien faire le travail, j'avais un couteau dit de «nettoyeur de tranchée» à qui je me suis souvent confié, parce qu'on en avait vu pas mal, lui et moi. Tout compte fait, je suis devenu simplement un assassin, comme je le disais au crépuscule de ma vie, quand me revenaient tous ces moments durs que l'on m'a fait vivre alors que je n'avais que vingt ans.

Comme les autres, j'ai aussi connu la période des mutineries, même si je n'ai été personnellement ni témoin de mutinerie ni d'exécution de mutin. En revanche, comme d'autres, je suis monté à l'attaque en meuglant comme les animaux qu'on emmène à l'abattoir et qui sentent la mort, ou bien en criant à l'officier «- Allez, vas-y, prends ton merlin !». Il faut dire qu'on en avait gros sur la patate, et qu'on ne comprenait rien à ce que l'on nous faisait faire. Mais j'ai toujours été discipliné, respectueux de la hiérarchie et je n'ai jamais discuté les ordres. Cette attitude m'a d'ailleurs valu, beaucoup plus que dans la vie civile ou professionnelle, la reconnaissance de mes supérieurs qui voyaient en moi un soldat soucieux de faire son devoir avec courage et dévouement.

Je me rappelle que l'on s'aguerrit

vite, et que l'on apprend à faire avec la crasse quotidienne, la promiscuité, et le découragement. Ça m'est arrivé une fois, quand, de la boue jusqu'à la ceinture, j'ai dit aux copains que je n'en pouvais plus. Et ce sont eux qui m'ont tiré de là, et m'ont ramené à la vie.

J'ai beaucoup raconté ce que j'avais vécu, en me moquant de la chronologie, parce que ce n'était pas le problème. Jusqu'à mes quatre-vingts ans, c'était les parties de rigolade ou cet adjudant qui voulait absolument faire des phrases :

«— *Ce champagne est vraiment mélodieux, j'en reprendrais volontiers une autre soucoupe !*»

Ou encore :

«— *Sous-officier en temps de paix, officier en temps de guerre, fils de labourateur, labourateur moi-même, mon père nage dans l'purin, et moi, j'nage dans la gloire !*»

Les dernières années, on a changé de registre. Ainsi ce savoureux adjudant a-t-il fini «les tripes ouvertes» après être entré dans une maison piégée par les Boches.

Je me suis aussi rappelé l'arrivée des soldats américains, des jeunes, qui ne savaient pas grand-chose de la guerre. Leurs premiers jours au front ont été terribles.

J'étais en permission le 11 novembre 1918, chez ma mère, à Angers, si bien que je n'ai pas entendu le clairon qui mettait fin à ces quatre années terribles. Mais, après tout, je m'en suis bien sorti, avec juste un peu d'emphysème due aux gaz. Là aussi, je m'en suis mieux sorti que les copains à cette occasion. Quand il y a eu l'alerte, j'ai pris mon temps, je me suis rappelé ce qu'on m'avait conseillé : j'ai pissé dans mon mouchoir que je me suis mis sur le nez, et surtout je n'ai pas couru comme ces malheureux qui ont perdu les pédales. Ils n'ont pas mis de temps à mourir entre leur première quinte de toux et leur dernier spasme.

Les lendemains de guerre n'ont pas été glorieux. Comme j'étais «juste trop vieux», je n'ai pas été embauché au chemin de fer avec «les

soixante-quinze mille» anciens combattants qui ont été pris au réseau de de l'État. Moi, je suis rentré par la petite porte, grâce à mon beau-père, comme aide-visiteur : je tapais avec un marteau à long manche sur les roues des voitures et des wagons, et, au bruit, on détectait si c'était bon pour le service. Ensuite, j'ai pris des cours du soir, j'ai passé des examens internes, j'ai continué à avancer, mais là, contrairement au front, je n'ai pas rencontré beaucoup

de camaraderie, d'entraide ou de solidarité. Mais c'est une autre histoire.

Le dernier gag, c'est le type qui sonne à ma porte pour m'annoncer que le président de la République va me faire remettre la légion d'honneur. Il était temps, je suis mort un an plus tard. Autant dire que je n'avais rien à faire, à quatre-vingt deux ans, de cette reconnaissance quasi-posthume de ce que j'avais fait pour mon pays.

(* Antoine Michon, onze Rommelpot graphiste, is 'a man of all seasons': actif in straatneel maar geeft ook al meer dan 19 jaar een geestig/kritische per paar maanden verschijnende Wissembourgse kroniek uit: de Pumpernickel, genoemd naar een indertijdse inwoner die, hoewel zeer aan de fles, alert genoeg was om het lokale bestuur voor een door snoodaards beraamde coup te behoeden. Antoine beziet in 'den Nickel' met een kritisch blik het politieke en sociale leven in Wissembourg en in voorkomend geval de bredere buitenlandse ontwikkelingen.

Zijn geschrift doet nu en dan denken aan Paul Léautaud, de briljante Franse schrijver en literatuur/toneel-criticus uit de eerste helft van de 20e eeuw. Léautaud heeft zijn levenslang vrijwel steeds in zijn Parijse quartier geleefd, schreef over vooral de kleine dingen vant leven maar je blijft het lezen.. briljante schrijver. Antoine houdt het midden tussen 'Léautaud' en de politiek chroniqueurs van tegenwoordig waarbij hij een bewonderenswaardige openheid en durf tentoonspreidt.

Dat dat heeft geleid, en ook nu weer, tot botsingen met de lokale bestuurderen brengt hem niet vant pad af. Lees dat blad.. lees Antoine ! Voorzover U nog geen abonnee bent: Jaarlijks abonnement 3 euro . Wilt u extra steunen, doe er dan nog 3 bij. Hoe? Per post : Antoine Michon/Pumpernickel, 1 rue St Jean, Wissembourg.

DNA Wissembourg | **WISSEMBOURG** Antoine Michon chronique la vie politique locale depuis près de deux décennies

Pumpernickel, le poil à gratter

Des petits journaux indépendants, il en existe un peu partout, mais tous n'ont pas une telle longévité : depuis dix-neuf ans, Antoine Michon chronique la vie politique wissembourgeoise dans son « irrégulomaire épanchiste » Pumpernickel.

Un anniversaire musical et théâtral dimanche
71 ans ignoré, moqué, attaqué, et un temps redouté

Antoine Michon chronique la vie politique locale depuis près de deux décennies
Un anniversaire musical et théâtral dimanche
71 ans ignoré, moqué, attaqué, et un temps redouté

Dernières
Nouvelles
d'Alsace
édition de
Wissembourg
05/09/2014

'La Cathédrale' gedicht Jean Hans Arp

EEN PRACHTIG GEDICHT... de mooiste ode aan de kathedraal, aan zijn luchtige spits.
Het zou, als in een eerder nummer gemeld mooi zijn als dit gedicht in de komende tijd meer aandacht krijgt in de stad. Het gedenken in 2015 dat het - ongeveer- duizend jaar geleden is dat de eerste steen werd gelegd is een mooie gelegenheid. We'll see !

La Cathédrale est un cœur

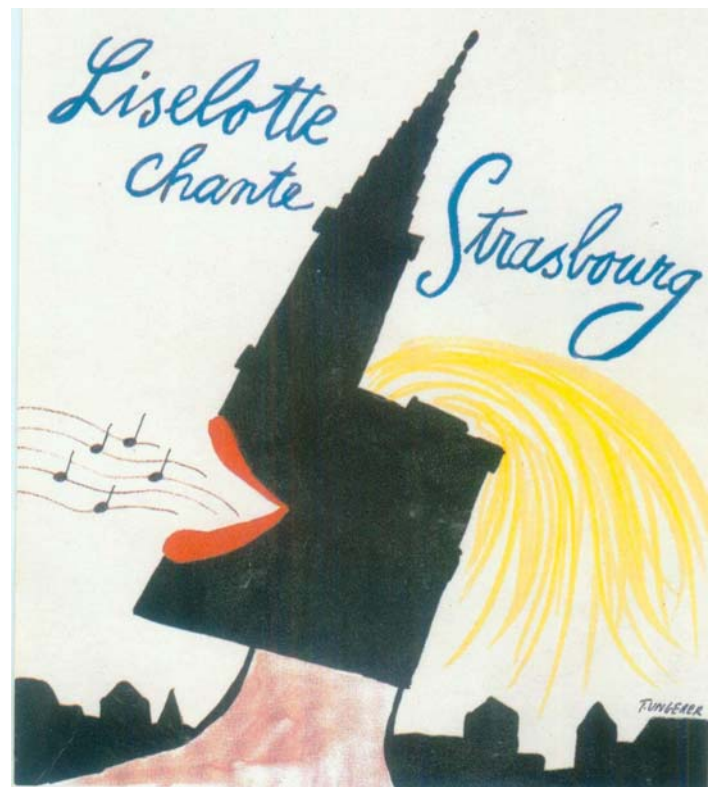
La cathédrale est un cœur.
Comment ai-je pu dire
que la cathédrale de Strasbourg
était un cœur ?
Pour la même raison
que vous pourriez dire
que nous sommes une branche d'étoiles
que les anges ont des mains de poupée
que le bleu est en danger de mort
qu'il déteste les surhommes
et qu'il préfère les hommes de neige
qui fondent sur une plage d'été
entourés de lampes à pétrole.
La cathédrale est un cœur.
La tour est un bourgeon.
Avez-vous compté les marches
qui mènent à la plate-forme?
Elles deviennent chaque soir de plus en plus
nombreuses.
Elles poussent.
La tour tourne
et tourne autour d'elle.
Elle tourne elle pousse
elle danse avec ses saintes
et ses saints
avec ses cœurs.
S'envolera-t-elle avec ses anges
la tour de la cathédrale de Strasbourg ?
La cathédrale de Strasbourg
est une hirondelle.
Les hirondelles
croient aux anges de nuages.
Les hirondelles
ne croient pas aux échelles.
Pour monter en l'air
elles se laissent tomber en l'air
dans l'air tissé
de bleu d'inûni.
La cathédrale de Strasbourg
est une hirondelle.
Elle se laisse tomber dans le ciel ailé
dans l'air des anges.

GEDICHTEN kun je op allerlei manieren in de publieke ruimte tonen. Haarlem heeft teksten van stadgenoot Lennard Nijgh (de tekstschrijver van Boudewijn de Groot) in pleinplaveisel gefreesd, Leeuwarden heeft gedichten zelfs in gevels gehakt. Leiden houdt het bij artistieke fresco's en de in Leiden zo actieve stichting ('Tegenbeeld') heeft een paar jaar geleden Parijs nog verfraaid met het Rimbaud's 'Le bateau ivre'.

'Bateau ivre' is op de muur van het Hôtel des impôts, rue Férou, vlak bij place Saint-Sulpice, waar Rimbaud volgens zeggen zijn gedicht voor het eerst heeft gedeclameerd, in grote letters weergegeven.

Maar Wenen heeft weer een andere variant die past bij het flaneer karakter van de stad: het gedicht is als een lang lint op straat aangebracht dat je al wandelend rustig tot je kunt nemen.

Liselotte Hamm heeft met haar echtgenoot Jean-Marie Hummel het gedicht "La Cathédrale est un cœur" ook fraai op muziek gezet.

Culturele tips: musée des Beaux-Arts, palais Rohan, Strasbourg

NEDERLANDS SCHUTTERSTUK gerestaureerd en te bezichtigen in het Musée des Beaux Arts.

Het Musée des Beaux Arts heeft een prachtige collectie Nederlandse schilderijen. Prachtige stilleven uit de 17e eeuw (de mooiste verzameling in Frankrijk na het Louvre), schitterende kerkinterieurs, al dan niet met prachtige lichtinval geschilderde bezoekers (o.a. van Pieter de Hoogh), maar nu brengt het museum een regelrechte hommage aan de indertijdse Nederlandse traditie van de schuttersstukken.

De fotografie bestond nog niet. Toch wilden veel mensen wel vereeuwigd worden. Een schuttersstuk met daarop de plaatselijke stadsmilitairen was daar uitermate geschikt voor. Iedere afgebeelde betaalde mee. Wie zich centraal of met meer dan alleen gelaat en kantenkraag terug wilde zien wat meer. Het zijn over het algemeen wat stijve schilderstukken in die zin dat iedereen braaf op rij staat afgebeeld. Dat verschilt niet veel overigens van de gemiddelde foto van een familie, vereniging of voetbalelftal. Één van de redenen waarom de Nachtwacht zo beroemd is, is dat Rembrandt brak met de statische traditie en er iets levendigs van maakte, dat ook nog eens gloedvol geschilderd is.

Het Straatsburgs museum heeft een stuk uit de klassieke, maar al levendigere traditie, en is ook uitermate mooi en met veel gevoel voor detail geschilderd. Het werk is in de Duitse tijd, rond 1895 aangekocht. Het is een werk van een indertijdse

specialist op dit gebied: Cornelis Engelsz, Gouda 1574/- Haarlem 1650. Het toont de Burgerwacht van Sint Adrianus in Haarlem.

Het grote doek van 5 meter lang (!), met lijst was in de oorlog te groot om te verhuizen of in een kelder op te bergen. Het is zwaar beschadigd geraakt bij het bombardement van 11 augustus 1944, waarbij naast het Palais Rohan waar het Museum was en is gevestigd ook het koor van de kathedraal en het Musée de l'Œuvre Notre-Dame zwaar zijn geraakt. Het is jaren vergeten maar een tiental jaren geleden weer te voorschijn gehaald om met veel zorg en kunde te worden gerestaureerd. Het resultaat is indrukwekkend. Grand chapeau bas voor Museum en restauratoren ! Het wordt passend getoond in de Galerie Heitz^(*) van het Museum (het is het enige doek in de zaal) met veel interessante en instructieve uitleg.

Ga er eens heen. Het doek wordt op deze wijze geëxposeerd tot 2 november van dit jaar. En het is, vanwege de omvang, niet zeker dat het doek permanent te zien blijft.

(*) De galerie heeft een soort 'Hollandse traditie'.

Want een indertijd noodzakelijke restauratie van de ruimte is plots in een stroomversnelling gekomen door de mogelijkheid van een grote Rembrandt-etsen tentoonstelling. Dat alles ten tijde van het grote cultureel program dat is opgezet en uitgevoerd tijdens het voorzitterschap van Nederland van het zogeheten 'Comité van Ministers' binnen de Raad van Europa.

Uitnodiging

Ter kennismaking met de Nederlandse gemeenschap in de Elzas

De Permanent Vertegenwoordiger van het
Koninkrijk der Nederlanden bij de Raad van Europa

Ambassadeur Onno Elderenbosch

heeft het plezier u uit te nodigen voor een receptie in de Nederlandse Residentie
op donderdag 6 november 2014 van 19:00 tot 20:30 uur

6 rue Erckmann-Chatrian 67000 Strasbourg / RSVP / +33 (0)3 88 36 20 48 / STR-RSVP@minbuza.nl

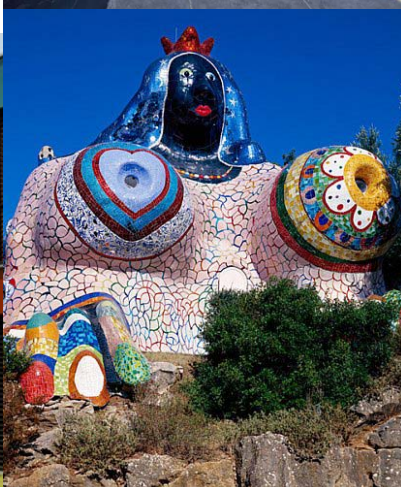

Architectuurdagen

Tot 26 oktober zijn er weer de 'Journées de l'architecture'.

Dit jaar gewijd aan kleur in de architectuur, precies één van de centrale wensen van 'onze' Theo van Doesburg: symbiose tussen kleur/schilderkunst en architectuur.

Er zijn tal van activiteiten van allerlei soort in de Elzas maar ook Baden-Württemberg en de kantons van Bazel. Kijk eens voor het complete programma op en zoek wat leuks uit: www.ja-at.eu.

Jazzdor – l'incontournable

VAN 7 TOT EN MET 21 NOVEMBER a.s. wordt voor alweer de 29e keer Jazzdor georganiseerd met een veelheid aan concerten en optredens, van meer traditioneel tot vernieuwend en zoekend.. Er wordt opgetreden in maar liefst twaalf locaties: naast een aantal in Straatsburg, ook in Bischheim, Bischwiller, Erstein, Illkirch-Graffenstaden, Lingolsheim, Schiltigheim, Wissembourg tot in Offenburg toe.

Zie: www.jazzdor.com, www.facebook.com/jazzdor en twitter.com/jazzdor.

La Grande Guerre Nederlands toneel in Le Maillon

HET GEZELSCHAP 'Hotel modern' brengt op 5,6,7 (woensdag-vrijdag)november in een voorstelling van één uur een combinatie van toneel en 'on the spot/opt toneel' gefilmd materiaal. Vernieuwend! Reserveren: 0388276161, billetterie@maillon.eu

Persistances in de Aubette 1928, tot 22 november 2014

HET IS HIER al eerder geschreven: ga eens kijken in de Aubette 1928 op de place Kléber. Meestal tref je je dan in een serene rust die het mogelijk maakt je extra te concentreren op de bijzondere binnenhuisarchitectuur van de Stijl, zoals verbeeld door de drie creatoren: Theo van Doesburg en Jean Hans Arp met echtgenote Sophie Tauber. Maar nu is er een extra reden: in alle onderdelen, zowel de 'Ciné-Bal als de Foyer-Bar en de Salle des Fêtes zijn spectacles/performances geïnstalleerd door de interdisciplinair werkende en intussen al breed gelauwerde Franse kunstenaar Céleste Boursie-Mougenot, (Nice, 1961), die, voor de volledigheid Frankrijk in 2015 zal vertegenwoordigen op de Venetiaanse Biënnale.

In de Ciné-Bal wordt muziek/zang/geluid ten gehore gebracht die Boursit in relatie brengt met onder meer de verleidelijke gezang van de syrenen die Odysseus indertijd met zijn schip op de rotsen wilden lokken.

In de foyer-Bar stond ik prettig verbaasd te kijken naar een soort tuba op een sokkel die schuim produceert gerelateerd aan het volume van het geluid dat van de straat rond de Aubette wordt opgenomen. Apart en grappig.

Maar pièce de résistance van het geheel en wat werkelijk indruk op me maakte was de installatie in de Salle des Fêtes.

In de verduisterde zaal wordt op alle vier wanden geprojecteerd wat 'videodrones', zoals Boursier ze noemt van de straat rondom het îlot d'Aubette opnemen. Fascinerend om het flanerende, fietsende publiek te zien passeren en de tram langs te zien gaan op de muurvlakken die door van van Doesburg's kleurvlakken een extra verdiepende sfeer meegeven.

Dat alles kun je zittend/liggend op je laten inwerken door de in het centrum van de zaal gecreëerde 'rotsmeubelen'.

Ik heb er -ik was er alleen- een half uur doorgebracht.. een mooie spirituele ervaring.

Gerard de Boer

Impressie straattoneel in Wissembourg 4 – 12 juli 2014

WISSEMBOURG begint een mooie straattoneeltraditie (een woord voor scrabble?) op te bouwen. Werd in een vorig optreden de Franse revolutie in Wissembourg herbeleefd, nu was de periode 1870-1918 gekozen.

Het werd -weer- een geweldige ervaring: Het plaatselijke culturele gezelschap Ex Nihilo liet zich weer zien met een veelheid aan spelers en figuranten. Aan de hand van een rode draad in de optredens over een geheimzinnig verdwenen stadgenote werd 50 jaar geschiedenis doorgenomen in korte treffende scènes op een veelheid van plekken in het historische centrum. Wat extra opviel was, naast het met veel humor doorspekte aanstekelijke enthousiasme ook de schitterende encenering: winkelatalages hadden het aanzien 'de

l'epoque' gekregen, rond een scene speelden figuranten (met prachtige bijpassende kleren) gerichte rollen door steeds de speelscenes uitstekend aan te vullen. Bijvoorbeeld door een pleintje het gezellige aanzien van een ontspannen caféterras te geven of door in het 'rosse kwartier' bewoners van een rijtje huizen ontspannen uit her raam te laten hangen en kletsen. De oorlogs-berichten waren aangrijpend en passend sober in scene gezet. Het eind (van de rode draad) liep weer goed af en op het slotbal werd ontspannen gedanst door alle deelnemers, zo ontspannen dat we de hoerenmadam innig close met moederoverste zagen langszwieren.

Veel dank, ook aan onze hier zeer actieve leden Joke/ Marjolein Langerijs en Antoine Michon voor deze mooie ervaring en hopelijk volgend jaar weer !!

Komende activiteiten

Dinsdag 28 oktober: huiskamerfilm, het luipaard van Visconti, 19.30 bij Hans de Jonge, rue Kempf 31, Robertsau/ Straatsburg. Laat tevoren even weten dat U komt (062425586, 0388419915).

In onze serie van films op het breukvlak van tijdperken vertonen we dit keer de klassieker van Luchino Visconti uit 1956 (!), *Il Gattopardo*, het luipaard over het Italië van 1860, op weg naar de eenwording. Een tijd waarin de oude adellijke klasse plaats maakte voor de burgerij. Een ontwikkeling die door één van de voornaamste edellieden uit de film, prins Fabrizio werd gekarakteriseerd als 'ze zullen wat edel is platvloers maken, wat verfijnd is banaal, wij waren de luipaarden, de leeuwen, zij die na ons komen zijn de jakhalzen en de de schapen'. In de voornaamste rollen zien we Burt Lancaster en een piepjonge Alain Delon en een even jeugdige Claudia Cardinale. De filmtaal is Italiaans met een Nederlandse ondertiteling.

En... be prepared... het epos duurt drie uur.

De film kent prachtige typering van het oude Italië waarbij de mentaliteit van de geestelijkheid en de hypocrisie van de hogere klasse niet wordt gespaard. En het is interessant om te zien hoe verschillend de overgang plaats vond in vergelijking met die van de Franse revolutie.

Gerard de Boer zal de film inleiden met interessante faits divers over de totstandkoming van deze productie.

Borrelen: vrijdag 31 oktober vanaf 18.00 uur, the Irish Pub, 13 rue Vauban (bij de Esplanadewijk in Straatsburg)

We houden nog even onze Ierse Pub aan. Immers bij het ter perse gaan van deze Rommelpot is nog niet duidelijk wanneer 'Brant' weer opengaat en onder welke condities (bijv. weer om 20.00 uur dicht?).

daar hebben we hier geen last van en er kan ook gegeten worden. We hopen jullie (en elkaar) daar weer te treffen!

En noteer evenzo alvast

dinsdagavond 20 januari 2015: Een concertprogramma met werken uit de begintijd van de Aubette 1928 in diezelfde Aubette door Frank van Lamsweerde en enkele van zijn mede-gelauwerde Conservatorium leraren...

Het betreft een activiteit van onze zustervereniging 'Theo van Doesburg', waarbij onze vereniging bijdraagt in de kosten.

Maandag 24 november, van 18.00 tot 20.00 in de Nederlandse residentie, 6 rue Erckmann-Chatrion 67000 Straatsburg: Cleveringalezing.

Noteer alvast: dit jaar wordt de lezing gegeven door mw prof.dr.s Titia Loenen over 'Naar meer of minder verscheidenheid in mensenrechten maatstaven in Europa: religieuze symbolen in de publieke ruimte.'

Met een hapje en drankje vooraf en na afloop.

Aanmelden via RSVP@minbuza.nl, tot 10 dagen tevoren.

Meer info kunnen we rondsturen bij de email-reminder tzt.

Zondag 7 december, Sinterklaasfeest !

Wees op tijd: 14.30 uur in het Maison des Sociétés, 1 rue de la Patrie, Schiltigheim.

Het festijn begint met een artistiek optreden voor de jeugd, waarbij er ook voor de groteren het nodige plezier valt te beleven.

Zet het alvast onderstreept in Uw agenda en die van de jeugdige gelovigen.

Sint heeft te kennen gegeven ook dit jaar weer te worden begeleid door zijn slimme en pikzwarte Pieten.

En hij zal ook dit keer weer zijn berijmde visie op het afgelopen jaar geven.

Dat alles natuurlijk begeleid door alle mogelijke spijs en drank.

Personalia: overlijden van Gerard van der Kruijt

Helaas heeft ons het bericht moeten bereiken van het overlijden van onze verenigingsgenoot Gerard van der Kruijt. De heer van der Kruijt is vrijwel vanaf het begin aangesloten geweest bij onze vereniging en heeft in de begintijd ook nog menigmaal deelgenomen aan onze activiteiten.

We wensen zijn familie en verdere naasten sterkte met het verwerken van dit verlies.

colofon

BESTUUR

Voorzitter
JOHN RUIJS
rommelpot@free.fr
09.52.246.246 / 06.52.520.500
18 rue de Beblenheim
67100 Strasbourg

Vice-voorzitter
HANS DE JONGE
31 rue Kempf
67000 Strasbourg
hans@dejonge.org
03.88.31.60.25 / 06.12.52.54.92

Vice-voorzitter en secretaris
GERARD DE BOER
18 av. Général de Gaulle
67000 Strasbourg
deboergerard@hotmail.com
03.88.31.78.52 / 06.45.67.00.81

Penningmeester
HANS DE BRUIN
hansdebruin@free.fr
03.88.41.99.15 / 06.24.24.55.86
279 route de la Wantzenau
67000 Strasbourg
IBAN: FR76 3008 7330 0200
0118 0790 118
BIC: CMCIFRPP

Assessoren
ADRIE ALVERS
adrie@comcraftfr.com
03.88.10.18.30
FRANK VAN LAMSWEERDE
frank.vl@wanadoo.fr
09.54.22.24.46 / 06.83.26.72.73
MONIQUE MIDDELHOEK
moniquesdesportes@hotmail.com
03.88.71.81.51 / 06.85.90.14.76
PAUL DE CONINCK
pauldeconinck@evc.net
03.88.33.24.99 / 06.08.54.31.48
PAULIEN SCHARFF
pscharff@free.fr
09.50.36.02.46 / 06.24.02.41.73

REDACTIE

GERARD DE BOER
deboergerard@hotmail.com
06.45.67.00.81
HANS DE JONGE
hans@dejonge.org
06.12.52.54.92
JOHN RUIJS
rommelpot@free.fr
06.52.520.500

NVSO is aangesloten bij de
Federatie van de Nederlandse
verenigingen in Frankrijk

VORMGEVING

JOKE LANGERIJIS
ANTOINE MICHON

WEBSITE

BART KOOSTRA
www.nvso.fr

Lidmaatschap van de Vereniging: per kalenderjaar 20 euro per kalenderjaar voor alleengaanden en 30 euro voor gezinnen/ partnerships. Lidmaatschapsgeld te betalen bij de aanvang van het nieuwe jaar.

NVSO Registre de Associations: Tribunal d'Instance de Schiltigheim Volume 16 - n° 772 Banque: CIC Schiltigheim 30087 33002 00011807901 18